

Nr 486

Av herr **Hansson** i Skegrie m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 90, med förslag till ny tulltaxa, m. m.

I proposition nr 90 med förslag till ny tulltaxa har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit, att gränsskyddet för färskpotatisen skall givas formen av tull och att tullen skall fastställas till 20 öre per kg att gälla under tiden 6/6—5/7. Under annan tid föreslås färskpotatisen beläggas med importavgift efter samma grunder som annan potatis.

Odling av färskpotatis har länge bedrivits här i landet, och denna odling hör naturligt ihop med annan potatisodling. Denna odling är i stor omfattning en småbrukarodling av stor ekonomisk betydelse för jordbruket i de bygder, där den bedrivs. Samtidigt är den mycket arbetskrävande och dyrbar samt utsatt för hård konkurrens från länder med bättre klimatiska förhållanden. Det är därför angeläget att gränsskyddet för denna odling anordnas efter ett system, som medger bästa möjliga anpassning efter de aktuella pris- och avsättningsförhållanden på potatismarknaden, som kan uppstå. Detta krav tillgodoses bättre om färskpotatisen, i stället för att tullbeläggas, hänföres till jordbruksreglerad vara. Den fältmässiga omfattning, vari odlingen numera bedrivs, och dess förläggning till jordbruk, där kraven på en högt uppdriven odlingsteknik kan tillgodoses, gör det vidare fullt berättigat att hänföra färskpotatisen till jordbruksprodukterna i egentlig mening. Härför talar också det förhållandet, att någon bestämd gräns svårligen kan dragas mellan färskpotatis och annan potatis. Varje försök till sådan gränsdragning kan icke framstå annat än som en konstruktion. Det måste även ur denna synpunkt därför vara naturligast att färskpotatisens gränsskydd ordnas i överensstämmelse med vad som gäller för potatis i allmänhet. Tilläggas må, att en sådan reglering av priser och avsättning på potatismarknaden som det nya prissättningsystemet förutsätter måste komma att försvåras av att en del av potatisskörden under viss tid av året lämnas gränsskydd enligt en metod, som avviker från gränsskyddets utformning för potatis under den övriga delen av året.

I detta sammanhang förtjänar vidare omnämnas, att mellan statens jordbruksnämnd, under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande, och färskpotatisodlarna och deras organisationer har träffats en överenskommelse, enligt vilken färskpotatisen skulle hänföras till jordbruksregleringsvara. Enligt överenskommelsen skulle skyddsperioden omfatta fem kalenderveckor och vara rörlig under tiden 1/6—12/7 med beaktande varje år

av tidpunkten för den inhemska skördens marknadsförande. Enligt överenskommelse skulle importavgiften under de olika veckorna vara resp. 10, 20, 29, 29 och 15 öre per kg. Det bör sålunda konstateras, att principen att vid gränsskyddets utformning behandla färskpotatisen som jordbruksregleringsvara godtagits av den statliga myndigheten på området.

Det av Kungl. Maj:t i proposition nr 90 föreslagna gränsskyddet är ur flera synpunkter avsevärt svagare än vad som ansågs vara ett skäligt skydd för odlingen enligt den mellan jordbruksnämnden och odlarna träffade överenskommelsen. Ett starkare gränsskydd för odlingen än vad som föreslagits av Kungl. Maj:t får därför anses nödvändigt såvitt man allvarligt vill sträva till att liksom för andra näringsutövare ge odlarna av färskpotatis en rimlig möjlighet att fortsätta sin odling i framtiden. Därest man frångår systemet med ett i tiden rörligt gränsskydd, som kan anpassas efter de rådande förhållandena för varje år, synes sålunda gränsskyddet ovillkorligen böra träda i kraft redan den 1 juni och icke från i propositionen föreslaget datum 6 juni. I annat fall kan nämligen befaras att importvara icke sällan kommer att förefinnas på marknaden i så stor omfattning vid tiden för den svenska färskpotatisens saluförande, att skäligt pris icke kan uppnås för den inhemska varan. Att låta gränsskyddet endast omfatta en månad kan icke heller anses innebära tillräckligt skydd för den inhemska färskpotatisodlingen. Även om färskpotatisen från södra Europa efter utgången av den i propositionen föreslagna skyddsperioden måhända kan antagas spela mindre roll på marknaden, så kan nämligen i stället konkurrens befaras för de svenska odlarna av nyskördad potatis från vissa västeuropeiska länder, exempelvis Holland och Danmark, vilkas potatisskördar genom där rådande klimat har ett försprång framför den svenska odlingen. Därest man vill lämna den svenska färskpotatisodlingen och dess utövare ett någorlunda verksamt skydd, bör därför skyddsperioden icke göras kortare än fem veckor. Vi föreslår en importavgift av 20 öre per kg under fem kalenderveckor, räknat från den 1 juni.

Såsom redan inledningsvis nämnts är färskpotatisodlingen av stor ekonomisk betydelse för jordbruket i de delar av landet, där förutsättningar för denna odling finnes. Härtill kommer att den vid olika tillfällen visat sig ha icke ringa betydelse för folkförsörjningen, särskilt i avspärningstider, men även eljest under år, då tillgången på fjolårspotatis varit mindre god. Ur det allmännas synpunkter bör det därför vara av intresse att förutsättningar skapas för att denna odling kan vidmakthållas inom landet även i framtiden.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 90 måtte besluta

att färskpotatisen må lämnas gränsskydd som jordbruksregleringsvara genom att en särskild importavgift fastställ-

les för densamma att tillföras samma regleringskassa som importavgifterna för annan potatis,

att den särskilda importavgiftsbelägningen må tillämpas fr. o. m. den 1 juni,

att den särskilda importavgiften må fastställas till 20 öre per kg att gälla under fem kalenderveckor räknat från den 1 juni, samt

att importavgiften för färskpotatis under annan tid må utgå efter samma grunder som för annan potatis.

Stockholm den 9 april 1958

Nils G. Hansson
i Skegrie

C. O. Carlsson
i Bakeröd

Einar Gustafsson
i Kårby

John Eriksson
i Bäckmora

Rob. L. Jansson
i Aspeboda

Harry Wahrendorff

J. W. Pettersson
i Norregård

Karl Björkänge